

Recente publicaties 1997-98

Na een onderbreking wordt hier weer het overzicht her-
vat van recent verschenen publicaties; het laatste over-
zicht, van 1996, verscheen in *Limosa* 70 (1997): 127-
130. Het overzicht blijft beperkt tot publicaties die niet
in landelijke vogeltijdschriften (*Ardea*, *Dutch Birding*,
Het Vogeljaar, *Limosa*) zijn verschenen maar voor veel
vogelaars toch interessant zijn. Er zijn alleen publicaties
opgenomen die aan de SOVON-bibliotheek aangeboden
werden.

Een scherpe selectie is helaas noodzakelijk. De hoe-
veelheid publicaties over vogels in Nederland is tegen-
woordig omvangrijk; vooral het noemen van de indruk-
wekkende stroom van inventarisatieverslagen moest
sterk ingedamd worden. Hieronder worden alleen versla-
gen opgenomen met een landelijke of minimaal regiona-
le betekenis (voor zover niet in bewerkte vorm versche-
nen in *Limosa*), naast verslagen die er op een of andere
wijze uitspringen (bijvoorbeeld door de lengte van de
onderzoekperiode). Veel adviesbureaus hebben verder
lijsten van eigen publicaties. Voorbeelden zijn Alten-
burg & Wymenga (Veenwouden), De Horst (Rijen) en
Waardenburg (Culemborg); ook SOVON Vogelonder-
zoek Nederland (Beek-Ubbergen) heeft een lijst van in
opdracht geïnventariseerde gebieden. Bij deze bureaus
of organisaties kan men zich nader informeren over in-
ventarisatieverslagen.

Ook de stroom van publicaties over roofvogels, wei-
devogels en nestkastbewoners is dermate groot dat een
selectie nodig is. Artikelen en verslagen over roofvogel-
onderzoek worden overigens vermeld in een vaste ru-
briek in *De Takkeling*, tijdschrift van de Werkgroep
Roofvogels Nederland.

Sommige regionale tijdschriften geven met regelmaat
een overzicht van alle publicaties die verschenen zijn en
de eigen regio betreffen; zo geeft het jaarlijkse overzicht
in *De Graspieper* alle publicaties weer die betrekking
hebben op Noord-Holland. Een volledige index van alle
in 1985-97 verschenen nummers van het tijdschrift
Drentse Vogels is verschenen in *Drentse Vogels*
10(1997): 76-96.

Tot slot zij hier vermeld dat het niet opnemen van een
publicatie in onderstaand overzicht geen waardeoordeel
inhoudt. Een groot deel van de hier niet genoemde publi-
caties wordt wel degelijk bewaard en geïndexeerd, bij-
voorbeeld in de SOVON-bibliotheek, en kan aldus zijn
waarde blijven aantonen.

*Fred Hustings & Jeroen van Zuylen, SOVON Vogelonder-
zoek Nederland, Rijksstraatweg 178, 6573 DG Beek-Ub-
bergen*

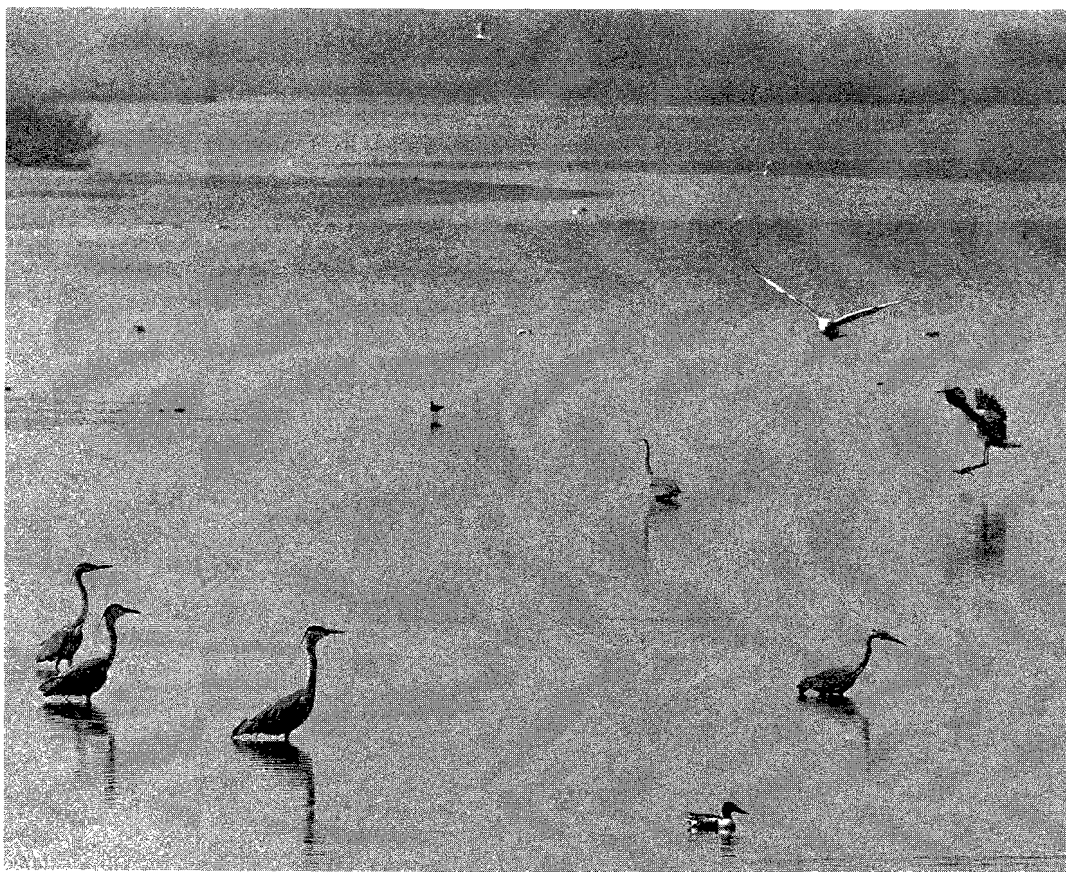
Gedrag, biometrie, broeden en voedsel

- ARTS F. A. & MEININGER P. L. 1997. Ecologisch profiel
van de Kluut *Recurvirostra avosetta*. (Rapport
97.24) Bureau Waardenburg, Culemborg/(Werkdo-
cument OS-97.861X) RIKZ, Middelburg.
- ARTS F. A., MEININGER P. L. & ZEKHUIS M. 1997. Eco-
logisch profiel van de Scholekster *Haematopus os-
tralegus*. (Rapport 97.25) Bureau Waardenburg,
Culemborg/(Werkdocument OS-97.862X) RIKZ,
Middelburg.

- BIJLSMA R. G. 1998. Invloed van extreme voedsel-
schaarste op broedstrategie en broedsucces van
Wespendieven *Pernis apivorus*. *Takkeling* 6(2):
107-118.
- 1998. Eerstejaars mannetje Wespendief *Pernis api-
vorus* op de voet gevolgd: gedrag van een gezen-
derde asieltvogel voor en na vrijlating. *Takkeling*
6(3): 186-214.
- BIJLSMA R. G. & DE VRIES C. 1997. Broedresultaten en
trends van roofvogels in Nederland in 1996. *Takke-
ling* 5(1): 7-42.
- BIJLSMA R. G., VAN MANEN W. VAN & OTTENS H. J.
1997. Groei van hongerende Wespendieven *Pernis
apivorus*. *Takkeling* 5(3): 20-30.
- DE BOER P. DE & HUT H. 1997. Kunnen Boomvalken
Falco subbuteo nestpredatie voorkomen? *Takke-
ling* 5(3): 47-51.
- BOER K. & BLAKENBURG J. 1998. Groeicurven jonge
Ransuilen. *Grutter* 22(4): 137-142.
- BOUDEWIJN T. J., DIRKSEN S. & VAN DER WINDEN J.
1997. Monitoring van biologische effecten van ver-
ontreiniging op het broedsucces van Aalscholvers
in de Dordtse Biesbosch, de Ventjagersplaten en de
Gijster in 1996. (Rapport 97.06) Bureau Waarden-
burg, Culemborg. - Resultaten van 1997 zijn opge-
nomen in rapport 97.51.
- BRANDSMA O. 1997. Het reservaatgebied Giethoorn-
Wanneperveen, een van de laatste bolwerken van
de Watersnip. *Steltlopers* 1: 21-29. - Met broedbio-
logische informatie gebaseerd op c. 50 nesten.
- VAN DIJK A. J. 1997. Hoe lang nog jodelende Wulpen
Numenius arquata in Drenthe? *Drentse Vogels* 10:
50-61. - Broedvogeltellingen 1967-97 tonen afna-
me op heide vanaf medio jaren tachtig, in samen-
hang met afgenomen broedsucces (indirect geme-
ten aan de hand van alarmerende paren) en
mogelijk veroorzaakt door voedselproblemen. Po-
pulatie op boerenland bleef stabiel.
- DIJKSTRA B. 1997. Reproductie van Kievit *Vanellus va-
nellus* en Scholekster *Haematopus ostralegus* in
gangbaar landbouwgebied bij Ravenswoud in
1997. *Drentse Vogels* 10: 13-18.
- DIJKSTRA A. 1998. Foeragegedrag van een paartje
Grauwe Klauwier *Lanius collurio* in Noord-Dren-
the. *Drentse Vogels* 11: 57-62.
- VAN EERDE K. 1998. Het Paapje *Saxicola rubetra* als
broedvogel van extensief gebruikt cultuurland in
het Dwingelderveld. *Drentse Vogels* 11: 51-56. -
Matig broedsucces (3 van 10 broedsels succesvol)
zou verhoogd kunnen worden door aangepast maai-
beheer en lagere begrazingsdruk.
- HUSTINGS F. 1997. Broedbiologie van Bosrietzangers in
Zuid-Limburg. *Limburgse Vogels* 8(2): 49-57.
- JUKEMA J. & PIERSMA T. 1997. Gewichtsverandering van
Goudplevieren voor en na een koude droge winter
(1995-1996). *Vanellus* 50(2): 52-55.
- KOFFJEBERG K. & PLATTEEUW M. 1997. Dieet van Aal-
scholvers in de Oostvaardersplassen in 1990-1994.
(Werkdocument 97.092X) RIZA, Lelystad.
- KOKS B. & DE BOER P. 1997. Prooikeuze van Bruine
Kiekendieven *Circus aeruginosus* in Groningen in
1996. *Grauwe Gors* 25(2): 50-52.
- LUIJTEN L. 1997. Vogels in hennepstoppels. *Grauwe
Gors* 26(2): 48-51.

- VAN MANEN W. 1997. Abominabel broedsucces van Bui-
zerds *Buteo buteo* in boswachterij Nunspeet in
1997. Takkeling 5(3): 44-46.
- 1997. Grote Bonte Spechten *Dendrocopos major* in
Drentse larksen in de nawinter van 1996/97. Drent-
se Vogels 10: 66-70.
- 1998. Nesthabitat en broedresultaten van Drentse
Boomvalken *Falco subbuteo* in 1990-98. Takkeling
6(3): 226-233.
- NOORMAN C. 1997. Broedsucces Kleine Karekiet Zeven-
huizerplas. Aves Visum 69: 36-38.
- OTTENS H. J. 1998. Opmerkelijke goede broedresultaten
van Sperwers *Accipiter nisus* in een Veluwe bos-
wachterij. Takkeling 6(3): 216-223.
- PIERSMA T. & KOOLHAAS A. 1997. Shorebirds, shell-
fish(eries) and sediments around Griend, western
Wadden Sea, 1988-1996. (Rapport 1997-7) NIOZ,
Texel.
- VAN RIN S. 1997. De rol van graanteelt in Zuidelijk Fle-
voland voor eenden en ganzen (2): timing van
voedselvluchten van Wilde Eend *Anas platyrhyn-
chos*, Grauwe Gans *Anser anser* en Pijlstaart *Anas
acuta*. (Rapport 1997-1-Li). RWS directie IJssel-
meergebied, Lelystad.
- 1998. Unusually prolonged breeding in the Great
Cormorant *Phalacrocorax carbo sinensis* population
in the IJsselmeer area in the Netherlands in 1997.
Cormorant Research Group Bulletin 3: 40-43.
- SCHIEKERMANN H., TEUNISSEN W. A. & MÜSKENS G. J. D.
M. 1998. Terreingebruik, mobiliteit en metingen
van broedsucces van Grutto's in de jongenperiode.
(Rapport 403) IBN-DLO, Wageningen.
- STIENEN E. W. M., ARTS F. A., DE BOER P., BEEREN W.
J. & MAJOR F. 1998. Broedresultaten van Kok-
meeuwen in Nederland in 1997. Sula 12(1): 1-11.
- VAN TURNHOUT C., VOSLAMBER B. & WILLEMS F. 1998.
Broedende Grauwe Ganzen in de Westelijke Ooi-
polder in 1997. Mourik 24(2): 58-67. - Broedsucces
van koloniebroeders versus solitaire broedparen.
- VONK H. 1997. Broedende en doortrekkende Scholek-
sters rond Oldenzaal. Steltlopers 1: 49-61. - Gege-
vens over broedbiologie, leeftijdsopbouw en her-
komst.
- Bescherming en beheer**
- BIJLSMA R. G. 1998. Effect van boswerkzaamheden in
het broedseizoen op broedvogels. Drentse Vogels
11: 1-6. - Bij reguliere dunning van het bos over-
leeft 60% in vakken zonder werkzaamheden.
- BRANDSMA O. 1997. Hoogwaterzone: een natuurontwik-
kelingsgebied voor riet- en moerasvogels in de
Wieden. Levende Natuur 98(2): 51-55.
- BRANDSMA O. H. 1997. Onderzoek weidevogelbeheer en
bodemfauna in het reservaatgebied Giethoorn-
Wanneperveen 8 (1992-1996). (Rapport 101). Pro-
vincie Overijssel, Zwolle.
- CAMPHUYSEN C. J. 1997. Olievervuiling en olieslacht-
offers langs de Nederlandse kust, 1969-97: signalen
van een schonere zee. Sula (special issue) 11(2):
41-156.
- 1998. Olievervuiling en olieslachteoffers in Neder-
land, 1997/1998. Sula 12(2): 41-72.
- CAMPHUYSEN C. J., DUIVEN P., HARRIS M. P. & LEOPOLD
M. F. 1997. Terugmeldingen van in Nederland ge-
ringde Zeekoeten *Uria aalge*: de overleving van ge-
rehabiliteerde olieslachteoffers. Sula 11(3): 157-
174.
- FRIJTERS J. 1997. Steenuilen in de verdrukking. (Rap-
port) Vereniging voor Vogel- en Natuurbescher-
ming Etten-Leur, Etten-Leur.
- KOKS B. & VAN SCHARENBURG K. 1997. Meerjarige
braaklegging: een kans voor vogels, in het bijzon-
der de Grauwe Kiekendief! Levende Natuur 98(6):
218-222.
- KOOLHAAS A., PIERSMA T. & VAN DEN BROEK J. 1998.
Kokkel- en mosselvisserij beschadigen het wad-
ven. Levende Natuur 99(7): 254-260.
- KRUK M., NOORDERVLIET M. A. W. & TER KEURS W. J.
1998. Natal philopatry in the Black-tailed Godwit
Limosa limosa and its possible implications for
conservation. Ringing and Migration 19(1): 13-16.
- LENSINK R. 1998. Gevleugelde exoten, vloek of zegen?
Levende Natuur 99(1): 6-11.
- MARIS W. 1997. Eindverslag demoproject Patrijs; pro-
jectperiode 1992-1996. (Rapport) Stichting Behoud
Natuur en Leefmilieu, Wijk bij Duurstede.
- OOSTERVELD E. B. 1997. Perceelbescherming voor wei-
devogels; mogelijkheden en effecten van kleine
aanpassingen in het graslandgebruik op gangbare
melkveebedrijven in het Zuidelijk Westerkwartier.
(Rapport) Milieufederatie, Groningen.
- OSIECK E. R. 1998. Vogel- en Habitatrichtlijn: hoekste-
nen van het Europese natuurbeleid. Levende Natuur
99(6): 204-207.
- PLANTINGA, J-E. 1998. Plan van aanpak Steenuil. (Actie
Rapport 14). Vogelbescherming Nederland, Zeist.
- PLATTEEUW M. & HENKENS R. J. H. G. 1998. Waterbirds
and aquatic recreation at Lake IJsselmeer, The
Netherlands: the potential for conflict. Wildfowl
48: 210-224.
- 1998. Possible impacts of disturbance to water-
birds: individuals, carrying capacity and popula-
tions. Wildfowl 48: 225-236.
- SCHIEKERMANN H. 1997. Graslandbeheer en groei-moge-
lijkheden voor weidevogelkukens. (Rapport 292).
IBN-DLO, Wageningen.
- VAN SEGGELEN C. & ZEGERS P. 1997. De Kokmeeuw in
de Groote Peel; over noodzaak en effecten van aan-
talsregulatie. Limburgse Vogels 8(3): 93-102.
- SMIT C. J., DANKERS N., ENS B. J. & MEIJBOOM A. 1998.
Birds, Mussels, Cockles and Shellfish Fishery in
the Dutch Wadden Sea: how to deal with low food
stocks for Eiders and Oystercatchers?. Senckenber-
giana maritima 29(1/6): 141-153.
- TERPSTRA W. 1998. Beschermingsplan voor de Zwarte
Stern in Fryslân, jaarverslag 1998 (Rapport in eigen
beheer) Drachten.
- TEUNISSEN W. 1998. Evaluatie vrijwillige weidevogel-
bescherming; tussenrapportage 1997. (Onderzoeks-
rapport 1998/03) SOVON Vogelonderzoek Neder-
land, Beek-Ubbergen.
- Voorkomen van soorten**
- ALARDS H. 1997. De Raaf: toekomstige broedvogel in
Limburg?. Limburgse Vogels 8: 103-105.
- ALARDS H. 1998. De Bonte Kraai in Limburg. Limburg-
se Vogels 9: 48-51.
- BOELE A. & VAN KLEUNEN A. 1997. Kraanvogels in
Utrecht van 1980 tot en met 1995. Kruisbek 40(3):
1-8.

- BRAAM A. & POELMANS W. 1997. Weidevogels in Noord-Brabant; een overzicht van aantallen en trends in 1990-1993. (Rapport) Provincie Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch.
- BREDENBEEK J. 1997. Kleine Zwanen in het Staphorster-veld e.o. Zwols Natuurtijdschrift 4(1): 3-10.
- DE BRUIN B. & DE BRUIN S. 1997. Lijst van Groningse Vogels. Bijlage (41 pag.) bij Grauwe Gors 25(3/4).
- BRUNNINK R. 1998. Kwartelinfux in 1997: 1000 broed-paren in Twente !!!. Ficedula 27(2): 15-17.
- BULT H. 1998. Jacht op Glanskoppen *Parus palustris* in West-Brabant. Veerkracht 8(1): 11-16. - Fascinerend verslag van een zoektocht, met als ontlustend resultaat: Glanskoppen komen waarschijnlijk helemaal niet (meer) voor in West-Brabant. Oude claims lijken op zijn minst voor een deel te berusten op verwarring met 'P. pseudoglans'.
- CAMPHUYSEN C. J. 1998. Neemt het aantal Kuifaalscholvers *Stictocarro aristotelis* 's winters in Nederland toe? Sula 12(3): 102-105.
- CASTELIJS H. 1998. De Grauwe Ganzen *Anser anser* van het Verdrongen Land van Saeftinghe: aantallen, trends en voedsel. Oriolus 64(3/4): 90-102.
- DIJKSEN L. J. 1997. De stand van de Tapuit op Texel en Ameland. Graspieper 17(3): 90-91.
- FEENSTRA H. 1998. Geoorde Futen *Podiceps nigricollis* in het Drents-Friese grensgebied in 1993-98. Drentse Vogels 11: 7-10.
- VAN DIJK A. J. 1998. De Kwartelkoning *Crex crex* in Drenthe: terug van weggeweest. Drentse Vogels 11: 11-20.
- 1998. Kwartelkoning *Crex crex* onder mijn raam: over trefkans van roepende mannetjes. Drentse Vogels 11: 21-24.
- EGGENHUIZEN T. (red.) 1997. Themanummer Dwergstern. Graspieper 16(4) - Special issue met o.a. artikelen over Aantalsverloop broedpopulatie in Noord-Holland (A. Dijkse) en in het Waddengebied (B. Koks), trek en overwintering (T. Eggenhuizen), broedbiologie en voedsel (M. Hoekstein) en bescherming op Texel (G. Witte).
- ELLENBROEK F. 1997. Opmars van de Orpheusspotvogel in Zuid-Limburg. Limburgse Vogels 8(2): 70-74.
- GEELHOED S. 1998. Kleinste Jagers langs de Zuid-Kennemerlandse kust. Fitis 34(4): 160-164.
- HASSING L. & HULSEBOS B. 1997. Invasie van de Vlaamse Gaai. Ficedula 26(1): 2-7.
- HEINEN M. & DOBBENBERG D. 1997. Roekenkolonies op de Oost-Veluwe 1978-1996. Gieteling 12(2): 13-17.
- HUSTINGS F. 1997. The decline of the corn bunting *Miliaria calandra* in The Netherlands. Pp. 42-51 In P. F. DONALD & N. J. AEBISCHER, The ecology and conservation of Corn Buntings *Miliaria calandra* in The Netherlands. (UK Nature Conservation No. 13) JNCC, Peterborough.
- JANSEN J. 1997. Duikers in Limburg. Limburgse Vogels 8(2): 61-64.
- DE JONG P. & TANGER D. 1997. Weidevogels op bollengrond in het binnenduingsgebied. (Graspieper). 17(1): 14-17.
- JONKER K. 1997. Lepelaars op pleisterplaatsen in Mid-den Noord-Holland. Graspieper 17(2): 53-58.
- JONKER K. & RUITENBEEK W. 1998. Eerste resultaten van het Nijlganzenonderzoek. Graspieper 18(4): 146-151.
- KEIL G. O. & LEOPOLD M. F. 1997. Massaal fourage-rende Dwergmeeuwen *Larus minutus* voor de Hollandse kust in april 1996. Sula 11(1): 17-20.
- KLAASSEN O. 1998. Slappende Wulpen *Numenius arquata* onder de rook van Arnhem. Vlerk 15(4): 124-127.
- KOFFIJBERG K. 1998. Broedvogelinventarisatie van Kluut, plevieren, meeuwen en sterns in Groningen in 1996. Grauwe Gors 26(3): 84-89.
- KOFFIJBERG K., JONKER M. & PRAK B.-J. 1997. De Kwartelkoning in het Oldambt in 1996 en 1997. Grauwe Gors 26(2): 40-45.
- KOKS B. & VISSER E. 1997. Grauwe Kiekendieven *Circus pygargus* in Nederland in 1996. Takkeling 5(1): 58-67.
- KWINT N. 1997. Snorrend tussen zand en vliegdenen; Nachtzwaluwen op het Nationaal Park Veluwezoom 1979-97. Vlerk 14(3): 102-106.
- VAN DER LEE M. 1997. De Patrijs in de polder Het Groot-slag. Graspieper 17(2): 37-42.
- VAN DER LEE M. & WITTE G. 1998. De Bontbekplevier als broedvogel. Graspieper 18(3): 113-117. - (In Noord-Holland).
- VAN DER LEE M. & ZOMERDIJK P. 1998. Forse toename roofvogels in Noord-Holland. Graspieper 18(2): 77-87.
- 1998. De Bruine Kiekendief in Noord-Holland. Graspieper 18(4): 140-145.
- LUITEN L. 1997. Grauwe Klauwieren in Westerwolde. Grauwe Gors 25(1): 16-19.
- VAN MANEN W. 1997. Slaapplaatsen van Smellekens *Falco columbarius* in Drenthe. Drentse Vogels 10: 8-12.
- 1998. Aantalsverloop van de Zwarte Specht *Dryocopus martius* in Drenthe. Drentse Vogels 11: 43-49. - Aantallen lijken in het verleden soms zwaar overschat te zijn.
- VAN MANEN W. & SPEELMAN R. 1998. Aantalsverloop en verspreiding van de Nachtzwaluw *Caprimulgus europaeus* in Drenthe over de periode 1950-98. Drentse Vogels 11: 37-42.
- VAN DER MEER H. P. 1998. Ontstaan en ontwikkeling van de Aalscholverkolonie in Meijendel. Holland's Duinen 33: 64-71.
- NIENHUIS J. 1997. Aalscholverslaapplaatsen in Groningen en Drenthe. Grauwe Gors 25(2): 44-49.
- NIEUWENHUIS M. 1997. De Pestvogelinvasie van de winter 1995-1996 in de provincie Utrecht. Kruisbek 40(2): 1-9.
- VAN NOORDEN B. 1998. Trekkende Tapuiten in Limburg; een vingeroefening met het waarnemenarchief. Limburgse Vogels 9(1): 9-14.
- DE NOBEL P. & COTTAAR F. 1997. Nazovertelling van de Nijlgans in 1996. Graspieper 17(3): 92-94.
- OOSTERVELD E. 1997. Broedende Kramsvogels in Groningen "een ogenblik in de wind". Grauwe Gors 26(2): 52-57.
- OVAA A. 1997. Kleine Alken: Walcherse waarnemingen in internationale context. 't Zwelmpje 12(1): 2-6.
- 1997. Doortrek van steltlopers langs de Limburgse Maas. Limburgse Vogels 8(1): 37-47.
- 1998. Kramsvogels als broedvogel in Limburg - verleden, heden en hoe lang nog in de toekomst? Limburgse Vogels 9(1): 1-4.
- PHIL H. & SCHEPERS F. 1998. Aantalsperikelen bij de Ringmus. Limburgse Vogels 9(2): 52-55.
- VAN DER POEL G. 1998. Musarme gebieden in Gooi en Vechtstreek in onderzoek. Korhaan 32(3): 69-71.

Blauwe Reiger, Westhaven Dordtse Biesbosch april 1987 (Hans Gebuis) *Grey Heron Ardea cinerea*

- VAN DER POEL G. 1998. Over Huismussen, Eksters en het tuinvogelonderzoek. *Korhaan* 32(4): 100-102.
- POTTERS H. 1998. Veldleeuwerik *Alauda arvensis*, Graspieper *Anthus pratensis* en Gele Kwikstaart *Motacilla flava* als broedvogel in de Oude Prinslandse Polder: voorkomen, verspreiding en inventarisatieproblemen. *Veerkracht* 8(1): 17-25.
- VAN SCHARENBURG K. & VAN 'T HOFF J. 1997. Kieviten, Goudplevieren en Wulpen in Groningen. *Grauwe Gors* 25(3&4): 80-88.
- SCHEPERS F. 1997. Het jaar van de Middelste Bonte Spechten. *Limburgse Vogels* 8(2): 74-77.
- 1998. De Taigaboomkruiper als broedvogel in Zuid-Limburg in 1993-1997. *Limburgse Vogels* 9(2): 33-48.
- SCHOLS R. & VAN DER COELEN, J. 1998. Pontische Meeuwen; voor wie er oog voor heeft. *Limburgse Vogels* 9(1): 14-18.
- SCHOPPERS J. 1997. De Grutto *Limosa limosa* als broedvogel in het Hart van Gelderland. *Vlerk* 14(3): 94-101.
- 1998. Roofvogeltellingen in de winters van 1980-1998. *Vlerk* 15(4): 128-136.
- SCHOTMAN A. 1998. Begin opmars Middelste Bonte Specht in Nederland? *Limburgse Vogels* 9(2): 55-59.
- SMIT C. J. & KOKS B. 1997. Scholeksters in de Waddenzee in de winter 1995/1996. *Graspieper* 17(1): 18-26.
- SPAANS A. L. (red.) 1998. Booming Gulls in The Netherlands and Belgium in the 20th century. *Sula* 12(4). - Special issue met artikelen over aantalsverloop gedurende de twintigste eeuw van broedpopulatie Zwartkopmeeuw (P. L. Meininger & R. Flamant), Dwergmeeuw (B. Koks), Kokmeeuw (A. J. van Dijk), Stormmeeuw (G. Keijl & F. Arts), Kleine Mantelmeeuw en Zilvermeeuw (A. L. Spaans), Geelpootmeeuw (N. D. van Swelm) en Grote Mantelmeeuw (B. Koks & M. Jongenelen); tevens bijdrage over de situatie aan de Belgische kust (J. Seys e.a.).
- SPAANS A. L. & VAN DEN BERGH L. M. J. 1998. Veranderingen in voorkomen en gedrag van de Kok- en Zilvermeeuwen *Larus ridibundus* en *L. argentatus* van de VAM. *Drentse Vogels* 11: 28-36. - In vergelijking met late jaren zeventig aantalsreductie met 91% resp. 63% voor Kok- en Zilvermeeuw. Sinds kort ook slaappleatsen op daken.
- VENEMA P. 1997. Biotoopkeus van Regenwulpen *Numenius phaeopus* in Drenthe. *Drentse Vogels* 10: 19-26.
- 1997. Pleisterende Regenwulpen *Numenius phaeopus* in Drenthe in 1980-95. *Drentse Vogels* 10: 27-36.
- VERHOEVEN H. 1997. De Kwak in oostelijk West-Friesland in 1996. *Graspieper* 17(2): 43-49.
- VERSLUYS M. & SCHUT D. 1997. Schaarse en zeldzame vogels in Fryslân in 1989-96. *Twirre* 8(2): 1-6.
- VERSLUYS M. & SCHUT D. 1998. Roodhalsgans, Casarca en Rouwkwikstaart in Fryslân. *Twirre* 9(3) 7-12.
- VLUGT D. 1998. Het voorkomen van de IJsvogel in het werkgebied van VWG Alkmaar e.o. in de seizoenen 1990-1991 t/m 1996-1997. *Kleine Alk* 16(1) 2-8.
- VOGEL R. L. 1997. Blauwe Reiger als broedvogel in 1970-96. *Vlerk* 14(1): 61-63.
- 1997. Roekenkolonies in 1970-97. *Vlerk* 14(4) 150-154.
- VOSLAMBER B. & VAN TURNHOUT C. 1998. Aantalsontwikkeling van Kuifeend *Aythya fuligula* en Tafel-eend *Aythya ferina* op enkele Nederlandse zoetwatermeren en rivieren in de periode 1966 t/m 1997. (Onderzoeksrapport 1998/07) SOVON, Beek-Ubbergen
- DE VRIES N., LUITEN L. & VAN 'T HOFF J. 1997. Het herstel van de Geelgors in Westerwolde. *Grauwe Gors* 25(1): 11-15.
- DE VRIES Y., PLANTINGA O. & VAN DIJK A. J. 1997. Het broedbestand van de Blauwe Reiger *Ardea cinerea* in Drenthe in 1988-96. *Drentse Vogels* 10: 37.
- WALHOUT J. 1997. Doortrek van Vlaamse Gaaien op Walcheren in het najaar van 1996. *Zwelpmpje* 12(2): 1-5.
- WOETS D. 1997. De Wespandief *Pernis apivorus* als broedvogel in De Weerribben (1982-96). *Noordwesthoek* 24(1): 21-27.
- 1997. Het Baardmannetje *Panurus biarmicus* als broedvogel in Noordwest-Overijssel. *Noordwesthoek* 24(3): 93-99.
- 1997. De Steenuil *Athene noctua* als broedvogel tussen Ossenzijl en Eesveen (1992-97). *Noordwesthoek* 24(4): 109-118.
- 1998. De Havik *Accipiter gentilis* als broedvogel in De Weerribben 1980-97 (deel 1&2). *Noordwesthoek* 25(2): 51-58 en 25(3): 85-91.
- WOUTERS P. 1997. De Bosuil in de Kempen: van zeldzaamheid naar alledaagse soort. *Blauwe Klauwier* 23(2): 35-50.
- WYMENGA E. 1997. Bokjes in natte ruigten en moerasvegetaties. *Twirre* 8(1): 1-3.
- 1997. Kemphanen op Friese slaappleatsen in het voorjaar van 1997. *Twirre* 8(4): 9-13.
- YNSSEN J-N. & VERSLUYS M. 1998. Jan van Genten bij Ameland in de periode 1973-1993. *Twirre* 9(2): 1-6.
- ZIJLMANS N. 1997. De Grote Zaagbek nieuw als broedvogel. *Graspieper* 17(2): 50-52. - Intrigerende zomerwaarnemingen, maar geen aanwijzingen voor een broedgeval ter plaatse. Zie ook bij A. B. van den Berg & C. A. W. Bosman, *Zeldzame vogels van Nederland*, pag. 62.

Broedvogels en monitoring

- BEEMSTER N. 1997. Dynamisch waterpeil in de Oostvaardersplassen, effecten op broedvogels in relatie tot vegetatieontwikkeling. (Flevobericht 400) RWS directie IJsselmeergebied, Lelystad. - Met speciale aandacht voor Dodaars, Roerdomp, Waterral, Porseleinhoen, Meerkoet, Blauwborst, Snor, Rietzanger, Kleine Karekiet, Baardmannetje en Rietgors.
- BIJLSMA R. G. 1998. Broedvogels van de buitendijkse Oostvaardersplassen; een kartering in 1997. (Rapport 180). Altenburg & Wymenga., Veenwouden.
- CONSTANDSE D. 1998. Honderdtwintig jaar vogels en vogelaars in het Vondelpark (1877-1997). *Gierzwaluw* 36(4): 3-26.
- VAN DIJK A. J., HUSTINGS F., SIERDSEMA H. & VERSTRAEL T. 1997. Broedvogel Monitoring Project; jaarverslag 1994-1995. (Monitoringrapport 97/03). SOVON, Beek-Ubbergen.
- ELLENBROEK F. & VAN DER WINDEN J. 1997. Zeldzame broedvogels en kolonievogels in de provincie Utrecht in 1996. *Kruisbek* 40(4/5): 1-13.

- ELLENBROEK F. & VAN NOORDEN B. 1997. Provinciale broedvogelkartering van het Zuidelijk Heuvelland in 1997: last but not least. *Limburgse Vogels* 8(3): 105-114.
- KOKS B. J. & HUSTINGS F. 1998. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 1995 en 1996. (Monitoringrapport 1998/05). SOVON, Beek-Ubbergen.
- KURSTJENS G. & GABRIELS J. 1997. Karakteristieke broedvogels van het zuidelijk Maasdal in 1995 en 1996. *Limburgse Vogels* 8(1): 2-18.
- MEININGER P. L., BERREVOETS C. M. & STRUCKER C. W. 1997. Kustbroedvogels van het Deltagebied in 1996. (Werkdocument OS-97.808X). RIKZ, Middelburg. - Het broedseizoen 1997 komt aan de orde in Werkdocument OS-98.808X.
- NIJLAND F. 1997. Weidevogelmeetnet Friesland; verslag 1996. *Twirre* 8(3): 1-5. - Verslag 1997 staat in *Twirre* 9(2): 7-12.
- VAN NOORDEN B. 1998. Broedvogels van het westelijk heuvelland (Avifaunakartering Limburg deelgebied 6, 1995). (Rapport) Provincie Limburg, Maastricht.
- PLATTEUW M. 1997. Vogels in een zoetwatermoeras; monitoringprogramma Oostvaardersplassen 1995/1996. (Werkdocument 97.017X). RIZA, Lelystad. - Verslag over 1996/1997 in Werkdocument 98.096X.
- VAN SCHARENBURG K. & DE BRUIN L. 1998. Elk jaar weer; 35 jaar broedvogels tellen op Oud-Amelisweerd. *Kruisbek* 41(2): 1-8.
- SCHUT D. & VERSLUYS M. 1997. Kolonievogels en zeldzame broedvogels in Fryslân in 1996. *Vanellus* 50(5): 186-189.
- VEENSTRA B. & GEELHOED S. C. V. 1997. Aantalsontwikkelingen van broedvogels in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland 1952-1996. (Rapport) PWN, Bloemendaal.
- VELDKAMP R. 1998. Broedvogels van het Nieuwkoopse Plassengebied in 1997. (Rapport) Bureau Veldkamp, Steenwijk.
- demfauna in graslanden (C. van de Bund), Grutto's op slaapplaatsen (H. Fabritius) en doortrekkende Kemphanen (D. Tanger).
- KWINT N. & SIERDSEMA H. 1997. Van Roze Pelikaan tot Kruisbek; bewerking van het waarnemingenarchief VWG Arnhem e.o. 1970-95. (Rapport 97-1) VWG Arnhem e.o., Arnhem.
- LEEMREISE P. 1997. Integrale gebiedstellingen in de Zuidoost-Achterhoek. *Leunink* 24(2): 30-39.
- 1998. 22 jaar Lijntransecttellingen in de Zuidoost-Achterhoek. *Leunink* 25(2): 30-49.
- MEININGER P. L., BERREVOETS C. M. & STRUCKER R. C. W. 1997. Watervogels in de Zoute Delta 1995/96. (Rapport 97.001) RIKZ, Middelburg. - Rapportage over 1996/97 in Rapport 98.001.
- PILZECKER J. 1998. Eén voorjaar maakt nog geen fenologie; bewerking van de fenologiegegevens van Vogelwerkgroep Arnhem e.o. 1980-97. (Rapport 98-2) Vogelwerkgroep Arnhem e.o., Arnhem. - Goed voorbeeld van de meerwaarde die systematisch verzamelde fenologiegegevens krijgen bij bewerking over lange reeks van jaren. Ook vanwege de wijze van presentatie, inclusief kengetallen, een opsteker voor andere vogelwerkgroepen die een schat aan fenologiegegevens koesteren.
- VAN TURNHOUT C., VERSTRAEL T. & VAN DEN BRINK H. 1998. Twintig jaar Punt-Transect-Tellingen van wintervogels in Nederland; evaluatie en aanbevelingen voor de toekomst. (Rapport) SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- PENNINX R. 1998. Niet-broedvogels in het Hunzedal en in de Noord-Drentse veenkoloniën. *Drentse Vogels* 11: 68-79.
- VAN ROOMEN M., HUSTINGS F., CUYPERS T. & GABRIELS P. 1997. Watervogels in het Middenlimburgse Maasplassengebied in de winters 1991/1992 tot en met 1995/1996. *Limburgse Vogels* 8(1): 27-36.
- VOSLAMBER B., VAN WINDEN E. & VAN ROOMEN M. 1997. Watervogels in de Zoete Rijkswateren in 1994/1995. (Monitoringrapport 1997/02) SOVON, Beek-Ubbergen. - Verslag 1995/1996 is verschenen als Monitoringrapport 1998/02.
- VOSLAMBER B., VAN WINDEN E. & VAN ROOMEN M. 1997. Midwintertelling van watervogels in Nederland, januari 1996. (Monitoringrapport 97/04) SOVON, Beek-Ubbergen. - Verslag van januari 1997 verscheen als Monitoringrapport 1998/04.

Inventarisatie niet-broedvogels

- BOELE A., VAN TURNHOUT C., SIERDSEMA H. & MEIJER R. 1998. Punt Transect Tellingen van wintervogels in Nederland in het seizoen 1995/1996. (Monitoringrapport 1998/03) SOVON, Beek-Ubbergen.
- DRIESSEN J. J. H. & VOSKAMP P. J. 1998. Pleisterende watervogels in de uiterwaarden van de IJssel tussen Deventer en Kampen; een studie naar de effecten van veranderend beheer, inundaties en winterweer. (Rapport) Provincie Overijssel, Zwolle.
- ENGELMOER M. 1997. Pleisterende ganzen en zwanen langs de Waddenkust seizoen 1996/1997. (Rapport 159) Altenburg & Wymenga, Veenwouden.
- GERRITSEN G. 1997. Monitoring van steltlopers op binnenlandse pleisterplaatsen in 1994. *Steltlopers* 1: 5-8.
- GERRITSEN G. J. & HAZELHORST H. 1997. ganzen en zwanen in Overijssel; aantallen en verspreiding in 1982-1996. (Rapport) Provincie Overijssel, Zwolle.
- KOLE R. A. (red.) 1998. Themanummer Natte voeten; plas/dras in Noord-Holland. *Graspieper* 18(1). - Special issue over gewenste vernatting, met o.a. artikelen over: Simultaantelling op geïnundeerde bolenvelden (R. van Beusekom & R. Brouwer), bo-

Gebieden

- VAN DEN AKKER P. & HULSEBOS B. (red.) 1998. Themanummer Vogels van de Twentse heide- en hoogveengebieden. *Ficedula* 27(1). - Special issue op A4-formaat, met artikelen over o.a. Waterpieper (R. Brunink), Klaptekster (P. van den Akker), Bokje (H. Meek), Blauwe Kiekendief (R. Heuseveldt) en Nachtzwaluw (B. van Kuik).
- VAN DIJK J., KOKS B. & KUIPER D. 1998. Razende Bol; op de grens van Noordzee en wad. *Graspieper* 18(2): 68-76.
- VAN DER HAVE T. M. & OSIECK E. R. (red.) 1997. Aantalsontwikkelingen van en beheersmaatregelen voor karakteristieke vogels van het Waddengebied. (Technisch rapport 18) Vogelbescherming Nederland, Zeist. - Met o.a. hoofdstukken over beschermingsaspecten (T. M. van der Have & E. R.

Osieck) en aantalsontwikkeling van karakteristieke kustvogels van het Waddengebied (C. J. Camphuyzen) en broedvogels van de Waddeneilanden (F. Hustings e.a.).

KLEINE J. & VAN EERDE K. 1997. Fauna-inventarisatie Dwingelderveld en omgeving 1996. (Rapport in eigen beheer) Dwingeloo. - Het eveneens ruim 300 pag. dikke en wederom zeer complete verslag (met naast vogels ruime aandacht voor overige fauna) over 1997 verscheen een jaar later.

VAN DEN TEMPEL R. 1997. Nederlandse wetlands 1996. (Rapport) Vogelbescherming Nederland, Zeist. - Met o.a. van c. 75 gebieden gegevens over knelpunten in beheer en beleid. Het verslag over 1997 verscheen in 1998 (P. Eekhout & R. van den Tempel).

VOSLAMBER B., VAN DER WEIDE M. & VAN WINDEN E. 1997. Vogels in belangrijke vogelgebieden in 1992-1994; een overzicht op basis van de in de SOVON databases aanwezige gegevens. (Onderzoeksrapport 1997/02) SOVON, Beek-Ubbergen.

VOSLAMBER B., VAN DER WEIDE M. & VAN WINDEN E. 1998. Monitoring van vogels in belangrijke vogelgebieden: broedvogels 1995, niet-broedvogels seizoen 1994/1995. (Onderzoeksrapport 1998/05). SOVON, Beek-Ubbergen.

Trek en ringen

BUUS R-J. 1998. Het voorkomen van (geringde) Kleine Mantelmeeuwen *Larus fuscus* op vuilstortplaats de Kragge bij Bergen op Zoom in 1997. Veerkracht 8(1): 27-35.

JUKEMA J., PERSMA T., VAN DER ZEE D., MONKEL C., VISSER K., VLAS P. & RIPMA U. 1998. Sterk wisselende percentages 'Satellieten' bij in Friesland doortrekkende Kemphanen (1994-1998). Vanellus 51(5): 139-143.

KEUL G. 1997. Trek van Bonte Strandlopers *Calidris alpina* in het voorjaar. Winterkoning 33(3): 74-79. - Trekkers worden op de vinkenbaan Castricum het meest gevangen bij mist.

LENSINK R. 1998. Najaarstrek van Boerenzwaluw en Huiszwaluw; verschillen en overeenkomsten. Vlerk 15(4): 112-119.

LILIPALY S., MEININGER P. L. & WOLF P. 1998. Voorjaarstrek bij Breskens 1997. (Publicatie 3) Telgroep Breskens, Vlissingen.

MAJOOR F. 1997. Kleurringproject Kokmeeuwen: winter 1996/1997. Vlerk 14(3): 111-115.

REIJNDERS R. 1997. Grote Barmisjzeninvasies op de vinkenbaan. Winterkoning 32(3): 62-76.

SCHEKKERMAN H. 1997. Doortrekkpatronen en selectie op geslacht bij vinkenbaanvangsten van Veldleeuweriken *Alauda arvensis*. Op het Vinkentouw nr. 83: 12-23. - Mannen trekken gemiddeld een week later door dan vrouwen, maar laten zich beter vangen.

Tevens blijken de vangkansen in de loop van het najaar toe te nemen.

VAN SEGGELEN C. 1997. Trek van schaarse en zeldzame gorzen in de Groote Peel. Limburgse Vogels 8(2): 65-67.

VENEMA P. 1997. Trek van de Regenwulp *Numenius phaeopus* in Drenthe in 1980-95. Drentse Vogels 10: 37-49.

Verder ontvangen

ADAMS N. J. & SLOTOW R. H. (eds.) 1998. 22nd International Ornithological Congress Durban, 16-22 August 1998. Abstracts of oral presentations and posters. Ostrich 69 (3-4): 193-496.

ADAMS N. J. & SLOTOW R. H. (eds.) 1998. 22nd International Ornithological Congress Durban, 16-22 August 1998. Abstracts of plenaries, symposia and round table discussions. Ostrich 69 (1-2): 1-192.

ASH J. S. & MISKELL J. E. 1998. Birds of Somalia. Pica Press, East Sussex.

BARLOW C., WACHER T. & DISLEY T. 1997. A field guide to birds of the Gambia and Senegal. Pica Press, East Sussex.

DADD M. N. & EDWARDS M. A. 1998. Zoological Record 1997/1998. Aves. Biosis / The Zoological Society of London, Philadelphia.

FEARE C. & CRAIG A. 1998. Starlings and mynahs. Christopher Helm, London.

GATTER W. 1998. Birds of Liberia. Pica Press, East Sussex.

Girard O. 1998. Echassiers, canards et limicoles de l'ouest africain. Castel Éditions, La Châteaue d'Olonne. Determinatiegids vooral voor jagers bedoeld.

HALL M. P., VAN 'T HOFF J., DE KONING R., MEIJERING J. & VAN SCHARENBURG K. 1998. De toestand van natuur en landschap in de provincie Groningen. Provincie Groningen, Groningen.

HAZELHORST H. 1998. Weidevogels in laaggelegen delen van West-Twente in 1998. Provincie Overijssel.

KING B. F. 1997. Checklist of the birds of Eurasia. Ibis Publishing Company, Vista.

KLEEFSTRA R. 1999. Broedvogelinventarisatie van de Slushoeke, Warren en Frieswykpolder in 1998. Rapport in eigen beheer, Akkrum.

SCHOPPERS J. 1999. Broedvogels van Arnhem-Noordwest en 't Cranevelt in 1998. Vogelwerkgroep Arnhem, Arnhem.

TODD F. S. 1997. Handbook of waterfowl identification. Ibis Publishing Company, Vista/San Diego Natural History Museum, San Diego. Determinatiegids met appendix waarin gegevens over gewicht, aantal eieren, broedduur, uitvliegtijd.

UBBELS R. & EDELENBOS M. 1998. Rottumeroog Broedseizoen 1998. Staatsbosbeheer Regio Groningen - Drenthe, Assen.